

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
algtekst-terviktekst
05.07.2021
Hetkel kehtiv
RT I, 02.07.2021, 12

Toetuse andmise tingimused ja kord rohevesiniku kasutuselevõtuks ühistranspordisektoris

Vastu võetud 29.06.2021 nr 42

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Kohaldamisala

Määrusega kehtestatakse riigi eelarvestrateegia 2021–2024 lisa 5 kohase meetme „Kliimapoliitika eesmärkide täitmise nn pilootprojektideks” tegevuse „Vesiniku väärtusahela piloteerimine” elluviimiseks ühistranspordis rohevesiniku kasutuselevõtu toetuse andmise tingimused ja kord.

§ 2. Toetuse andmise eesmärk

- (1) Toetuse andmise eesmärk on vähem keskkonnahäiringut tekitavale rohevesinikku tarbivale ühistranspordile ülemineku ergutamine.
- (2) Eesmärgi saavutamiseks toetatakse rohevesiniku tootmise ja kasutuselevõtu terviklahendust ühistranspordisektoris.
- (3) Toetuse andmise tulemusel võetakse ühistranspordisektoris kütusena kasutusele rohevesinik.

§ 3. Meetme tegevuse elluviija

- (1) Toetuse taotlusi menetleb, makseid teeb, projekti üle järelevalvet teostab ning vaided lahendab Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*).
- (2) KIK säilitab toetuse, sealhulgas riigiabi ja vähese tähtsusega abi, andmisega seotud dokumente kümme aastat projekti lõppmaksest arvates.

§ 4. Terminid

Käesolevas määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) abikõlblik kulu – projekti elluviimiseks vajalik ja mõistlik kulu, mis on tekkinud abikõlblikkuse perioodil ning mille aluseks olevad tegevused on kooskõlas Eesti ja Euroopa Liidu õigusega;
- 2) abikõlblikkuse periood – ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti tegevuste elluviimiseks abikõlblikud kulud tekivad ja makse on toetuse saajale teostatud;
- 3) biogaas – biomassist toodetud gaas;
- 4) biomass – bioloogilise päritoluga toodete jääkide ning jäätmete, tööstus- ja olmejäätmete ning -jääkide biolagunev fraktsioon, välja arvatud tüvepuud, sellest valmistatud tooted ja muu jäätmepuit või sellest valmistatud toodete segu;
- 5) projekt – käesoleva määruse nõuetele vastavate tegevuste kogum, mille kulud hüvitatakse osaliselt toetuse arvelt;
- 6) rohevesinik – vesinik, mis toodetakse kas elektrolüüseri abil veest, kasutades selleks ainult taastuvelektrit, või biogaasist, mille tootmiseks on kasutatud üksnes taastuvenegiat;
- 7) rohevesiniku tervikahel – rohevesiniku tootmise, tarnimise ja tarbimise etappidest koosnev rohevesiniku kasutuselevõttule suunatud tegevuste jada;
- 8) taastuvelekter – taastuvenegiasist toodetud elekter;
- 9) taastuvenegia – energia, mis on täielikult pärit veest, tuulest, päikesest, lainetest, loodetest, maasoojusest, prügilagaasist, heitvee puhastamisel eralduvast gaasist, biomassist või sellest toodetud kütustest;

- 10) tarnetaristu – kõik taristu osad või etapid, mis jäävad tootmisüksuse ja selle lõppkasutuseks mõeldud transpordivahendisse tankimise vahele;
- 11) tegevuskasum – erinevus diskonteeritud tulude ja kulude vahel investeeringu eluea jooksul, kui see vahe on positiivne;
- 12) toetuse saaja – taotleja, kelle taotlus on rahuldatud ja kes vastutab rohevesiniku tervikahela etappide elluviimise eest;
- 13) tootmisüksus – seade vesiniku tootmiseks taastuvenergiast, millega on võimalik rohevesinikku eraldada, komprimeerida ja säilitada;
- 14) transpordivahend – rohevesinikku ühistranspordiks kasutatav ühissõiduk.

§ 5. Riigiabi

(1) Transpordivahendi soetamiseks antav toetus on grupierandiga hõlmatud keskkonnaabi Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78) (edaspidi *üldise grupierandi määrus*) artikli 36 tähenduses.

(2) Tootmisüksuse jaoks antav toetus on taastuvallikatest toodetud energia edendamisse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi üldise grupierandi määruse artikli 41 tähenduses.

(3) Tarnetaristu jaoks antav toetus on:

- 1) keskkonnakaitseks antav investeerimisabi üldise grupierandi määruse artikli 36 tähenduses, kui tarnetaristut kasutab vaid ettevõtja ise;
- 2) kohalikule taristule antav investeeringuteks ette nähtud abi üldise grupierandi määruse artikli 56 tähenduses, kui tarnetaristu on avalikult kasutatav.

(4) Kui tarnetaristu jaoks antava toetuse suhtes ei ole kohaldatav üldise grupierandi määruse artikkel 36 ega artikkel 56, võib selleks anda toetust vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8).

(5) Muude projekti kulude katmiseks võib anda toetust vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 1407/2013 vähese tähtsusega abina.

(6) Üldise grupierandi määruse alusel toetuse andmisel kohaldatakse konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud. Abi andmisel kohaldatakse üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–5 sätestatud välistusi. Abil peab olema ergutav mõju vastavalt üldise grupierandi määruse artiklile 6.

(7) Vähese tähtsusega abi andmisel kohaldatakse Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 1407/2013 ning konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud. Abi andmisel kohaldatakse nimetatud määruse artiklis 1 sätestatud välistusi. Ühe ettevõtja poolt kõigist allikatest saadav vähese tähtsusega abi ei tohi kolme majandusaasta jooksul ületada 200 000 eurot. Üheks ettevõtjaks loetakse Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 1 lõikes 2 määratletud ettevõtja. Vähese tähtsusega abi võib kumuleerida teiste abiliikidega Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 sätestatud tingimustel ja piirmäärades.

(8) Ebaseaduslik riigiabi nõutakse tagasi koos intressiga vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.04.2004, lk 1–134), artiklile 9, sama määruse artikli 10 alusel liikmesriikidele teatavaks tehtud intressimäärade ja artiklis 11 nimetatud intressi kohaldamise meetodile.

2. peatükk Toetuse andmise alused

§ 6. Toetatav tegevus ja nõuded rohevesiniku tootmiseks kasutatavale taastuvenergiale

(1) Toetust antakse rohevesiniku tervikahela väljatöötamiseks ja kasutuselevõtuks.

(2) Tootmisüksus, tarnetaristu ja transpordivahend peavad olema taotluses kirjeldatud viisil kasutuses Eestis vähemalt viis aastat lõppmakse tegemisest.

(3) Rohevesiniku tootmiseks kasutatavale taastuvenergiale on järgmised nõuded:

- 1) juhul, kui taastuvelekter tarnitakse otse taastuvelektri elektrijaamast, tõendatakse, et vastav elektrienergia on tarnitud võrgust elektrienergiat võtmata;
- 2) juhul, kui taastuvelekter on pärit elektrivõrgust tõendatakse päritolutunnistusega, et tegemist on taastuvelektriga;
- 3) kasutatav biogaas peab olema toodetud biomassist, mis vastab biomassi säästlikkuse kriteeriumitele tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi artikkel 29 (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82–209).

§ 7. Projekti abikõlblikkuse periood

- (1) Projekti abikõlblikkuse periood algab ja lõpeb taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeval.
- (2) Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ei või olla varasem kui taotluse esitamise aeg ning lõpp ei või olla hilisem kui 30. november 2024. a.

§ 8. Toetuse suurus, osakaal ja kulude abikõlblikkus

- (1) Toetuse maksimaalne suurus projekti kohta on viis miljonit eurot.
- (2) Toetuse osakaal:
 - 1) transpordivahendi puhul on maksimaalselt 55 protsenti abikõlblikest kuludest vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 36 lõigetele 6 ja 8;
 - 2) tootmisüksuse puhul on maksimaalselt 45 protsenti abikõlblikest kuludest vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 41 lõike 7 punktile b ja lõikele 9;
 - 3) oma tarbeks kasutatava tarnetaristu puhul on maksimaalselt 55 protsenti abikõlblikest kuludest vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 36 lõigetele 6 ja 8;
 - 4) avalikult kasutatava tarnetaristu puhul on toetuse maksimaalne suurus abikõlblike kulude ja investeeringu tegevuskasumi vahe vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 56 lõikele 6;
 - 5) vähese tähtsusega abi andmise korral on maksimaalselt 100 protsenti abikõlblikest kuludest.
- (3) Vähese tähtsusega abi andmisel arvestatakse taotlejale viimase kolme aasta jooksul antud vähese tähtsusega abi suurusega.
- (4) Abikõlblikud kulud on:
 - 1) transpordivahendi soetamisel üldise grupierandi määruse artikli 36 lõike 5 punkti b kohaselt toetuse abil soetatava rohevesiniku kasutava transpordivahendi soetamiskulude ja võrreldava tavalise transpordivahendi vastavate soetamiskulude vahe;
 - 2) transpordivahendi ümberehitamise kulud üldise grupierandi määruse artikli 36 lõike 5 punkti a alusel;
 - 3) tootmisüksuse puhul üldise grupierandi määruse artikli 41 lõike 6 punkti c kohaselt investeeringu kogukulu;
 - 4) oma tarbeks kasutatavasse tarnetaristusse tehtava investeeringu puhul üldise grupierandi määruse artikli 36 lõike 5 punkti b kohaselt toetuse abil rajatava tarnetaristu ja võrreldava tavalise kütusetarne taristu rajamiskulude vahe;
 - 5) avalikult kasutatavasse tarnetaristusse tehtava investeeringu kulud, millest on lahutatud tegevuskasum, kui tarnetaristu vastab üldise grupierandi määruse artikli 56 tingimustele;
 - 6) vähese tähtsusega abi andmisel tarnetaristu kulud ja teised toetatava tegevuse elluviimisel tekkivad kulud.
- (5) Mitteabikõlblikud kulud on:
 - 1) liisinglepingu sõlmimisega seotud kulu ja liisinglepingu alusel makstav intress;
 - 2) liisingu makse, kui liisingleping ei sisalda liisingu võtja kohustust osta vara lepingu lõppedes välja ja see ei lähe liisingu võtja omandisse;
 - 3) kindlustamise kulu;
 - 4) amortisatsioonikulu;
 - 5) kulu, mis on riigi või Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisvahenditest hüvitatud;
 - 6) käibemaks ulatuses, milles toetuse saajal on õigus see tagasi saada;
 - 7) koolituskulud;
 - 8) õigusabi, kohtu ja riigihangete vaidlustuskomisjoni kulud;
 - 9) palgakulud;
 - 10) kasutatud seadme ostukulud;
 - 11) muud projektiga mitteseotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatud või ebaolulised kulud.

3. peatükk

Taotlejale, partnerile ja taotlusele esitatavad nõuded

§ 9. Nõuded taotlejale ja partnerile

- (1) Taotlejaks võib olla Eestis registreeritud juriidiline isik.
- (2) Taotleja võib projekti elluviimisesse kaasata partnerina teise Eestis registreeritud juriidilise isiku. Partner osaleb projektis toetatava tegevuse rakendamisel ja tal tekivad selle käigus abikõlblikud kulud. Partner vastutab projekti elluviimise ning saavutatava tulemuse säilimise ja sihipärase kasutamise eest solidaarselt toetuse saajaga.
- (3) Taotlejale ja partnerile esitatavad nõuded on järgmised:
 - 1) nende kummagi maksu- või maksevõlg riigile koos intressiga ei ole suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;

- 2) nende majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud;
- 3) nad ei ole varem sama kulu hüvitamiseks riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha saanud;
- 4) nad on täitnud toetuse tagasimaksmise nõude juhul, kui mõni avaliku sektori toetuse andja on selle varasema toetuse korral esitanud;
- 5) nende suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust;
- 6) äriühingust taotleja või partneri osakapital või aktsiakapital vastab äriseadustikus kehtestatud nõuetele;
- 7) taotlejal, partneril ega tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 210, 260¹, 372, 379 või 384 ja taotleja või partneri seaduslikul esindajal karistusseadustiku § 373 alusel määratud kehtivat karistust.

§ 10. Nõuded taotlusele

(1) Taotlus esitatakse Riigi Tugiteenuste Keskuse E-toetuse keskkonnas (edaspidi *E-toetuse keskkond*) taotlusvormil, millele lisatakse lõikes 6 nimetatud dokumendid.

(2) KIK kuulutab taotlusvooru välja vähemalt kolm kuud enne taotluste esitamise tähtaja algust.

(3) Taotlus tuleb esitada taotlusvooru tähtajal, vastasel korral tagastatakse taotlus läbi vaatamata.

(4) Taotluses peab välja tooma:

- 1) tehnoloogia valmiduse taseme vastavalt lisa 1 punktile 3.3, mis on vähemalt seitse;
- 2) rohevesiniku tervikahela kirjelduse, mis sisaldab tehnilist, ajalist ja finantsilist analüüsi koos riskide hindamisega;
- 3) kasvuhooonegaaside heite vähenemise arvutuse alates rohevesiniku tootmisest kuni tarbimiseni vastavalt lisa 4;
- 4) projekti eelarve taotleja ja partneri kohta, kus on märgitud tarneahela erinevate osade maksumused vastavalt lisale 1;
- 5) projekti lisa 1 kohase ajakava, mis on teostatav abikõlblikkuse perioodil;
- 6) rohevesiniku tervikahela või selle osade täiendava kasutuselevõtu kirjelduse antud projekti edasiarendamiseks või kasutusvõimaluseks väljaspool projekti;
- 7) lisa 1 kohase kirjelduse taotleja ja partneri vahelise koostöö kohta ning koostöö projektiväliste osapooltega koos lisatud koostöökokkulepetega;
- 8) hinnatud sotsiaalmajanduslikud mõjud;
- 9) hinnatud projekti keskkonnamõjud ja -riskid ning pakutud lahendused võimalike riskide minimeerimiseks;
- 10) projekti raames soetatud vara kasutamise kava viie aasta jooksul pärast projektile lõppmakse tegemist;
- 11) paragrahvi 2 lõike 3 kohase projekti tulemuse;
- 12) teabe ärisaladuse kohta;
- 13) projekti hinnatavad näitajad.

(5) Lõikes 4 sätestatud nõudeid taotlusele on täpsemalt selgitatud määruse lisa 2.

(6) Taotleja peab taotlusele lisama järgmised dokumendid:

- 1) käesoleva määruse lisades 1–3 nõutud dokumendid;
- 2) tehnoloogia pakkuja kinnitus lõike 5 tingimustele vastavuse kohta;
- 3) kui tarnetaristu soetamiseks antav toetus vastab üldise grupierandi määruse artikli 56 tingimustele, tuleb esitada üldise grupierandi määruse artikli 56 lõike 6 kohane selgitus investeeringu tegevuskasumi kujunemise osas ja toetuse määra arvutus;
- 4) kinnitus nõutava omafinantseeringu olemasolu kohta, kolmandate osapoolte rahastamise korral rahastajate kinnituskirjad;
- 5) volikiri, kui taotleja esindaja tegutseb volituse alusel.

(7) Kui taotleja on taotlenud või taotleb projektile toetust muudest allikatest, tuleb taotlusele lisada andmed kõigi projekti avaliku sektori toetuste kohta. Sellisel juhul ei anta toetust rohkem, kui nähakse ette üldise grupierandi määruse artiklis 8.

4. peatükk Taotluse menetlemine

§ 11. Taotluse menetlemine

(1) Toetust taotletakse ja taotluse menetlemisega seotud teave ja dokumendid esitatakse E-toetuse keskkonna kaudu. E-toetuse keskkonna kaudu edastatud dokumendid loetakse taotlejale ja toetuse saajale kätte toimetatuks.

(2) Taotlust ei avaldata kolmandatele osapooltele.

(3) Taotluse menetlemine koosneb järgmistest tegevustest:

- 1) taotluse registreerimine;
- 2) taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine;
- 3) taotluse kohase projekti hindamine;
- 4) taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemine.

(4) Taotleja teavitab KIKi viivitamata taotluses esitatud andmete muutumisest või asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist.

(5) Taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavuse korral esitab KIK taotluse kohase projekti hindamiskomisjonile hindamiseks 14 kalendripäeva jooksul pärast taotlusvooru sulgemist.

(6) KIK võib taotluse menetlemise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisainformatsiooni taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui ta leiab, et taotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist, muutmist või dokumentide lisamist.

(7) KIKil on õigus taotluse ja taotluse kohase projekti hindamiseks tellida ekspertiis ning teostada taotleja juures kohapealset kontrolli.

(8) KIK annab taotluse täienduste ja muudatuste esitamiseks või puuduse kõrvaldamiseks taotlejale kuni 14-kalendripäevase tähtaja.

(9) KIK teeb taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 90 kalendripäeva jooksul taotluse esitamisest arvates. Juhul kui taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks antud tähtaja võrra, teeb KIK taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse 120 kalendripäeva jooksul taotluse esitamisest arvates.

(10) Kui taotlusest ei kõrvaldata KIKi poolt välja toodud puudust selleks määratud tähtaja jooksul, teeb KIK taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust hindamata ja taotlejat täiendavalt ära kuulamata.

§ 12. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontroll

(1) Taotleja, partneri ja taotluse nõuetele vastavust kontrollib KIK.

(2) Taotleja ja partner tunnistatakse nõuetele mittevastavaks ja taotlus jäetakse rahuldamata, kui üks neist ei vasta §-s 9 või nende esitatud taotlus §-s 10 sätestatud nõuetele.

(3) Taotlus tunnistatakse nõuetele vastavaks, kui taotlus esitati käesolevas määruses sätestatud korras ja see vastab käesoleva määruse nõuetele.

(4) Taotlus ei vasta nõuetele ja jäetakse rahuldamata, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

- 1) toetust ei taotleta toetatavale tegevusele;
- 2) taotletud toetuse suurus ületab §-s 8 sätestatud toetuse maksimaalset suurust või osakaalu;
- 3) taotluses on esitatud ebaõigeid või mittetäielikke andmeid või taotleja mõjutab õigusvastasel viisil taotluse menetlemist;
- 4) taotleja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud taotluses esinevaid puudusi;
- 5) taotlus ei vasta vähemalt ühele käesolevas määruses esitatud nõudele.

§ 13. Hindamiskomisjoni moodustamine

(1) Nõuetele vastavate taotluste hindamiseks moodustab KIK hindamiskomisjoni, mille koosseisu kuuluvad vähemalt kolm Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi *ministeeriumi*), kaks Keskkonnaministeeriumi ja üks KIKi ekspert. KIK võib ministeeriumi nõusolekul kaasata täiendavalt eksperte.

(2) KIK esitab hindamiskomisjoni koosseisu ministeeriumile kooskõlastamiseks hiljemalt 14 päeva enne taotlusvooru sulgemist.

(3) Hindamiskomisjoni tööd korraldab KIK.

§ 14. Hindamiskriteeriumid ja -metoodika

(1) Nõuetele vastavas taotluses sisalduvat projekti hinnatakse rohevesiniku tervikahela hindamiskriteeriumide alusel. Hindamismetoodikat kirjeldatakse lisa 3.

(2) Kasvuhoonegaaside heite vähenemine arvutatakse taotleja andmete põhjal KIKi koostatud ja ministeeriumiga kooskõlastatud metoodika alusel, mis avaldatakse hiljemalt taotlusvooru avamisega samal ajal KIKi kodulehel.

(3) Rohevesiniku tervikahela projekti hindamiskriteeriumid on:

- 1) kasvuhoonegaasi ja peenaerosoolse heite vähenemine aastas;
- 2) projekti tulemusena aastas kasutusele võetav toodetud rohevesiniku maht;
- 3) vesiniku müügihind;
- 4) toote hinna ja kvaliteedi suhe;
- 5) omafinantseeringu osakaal projekti abikõlblikest kuludest.

(4) Projektile hindamiskriteeriumide alusel omistatud punktide liitmisel moodustub projekti koondhinne, mille alusel tekib taotluste pingerida.

(5) Pingerea alusel enim punkte saanud taotlus rahuldatakse. Järgnevad taotlused rahuldatakse kuni eelarve ammendumiseni.

(6) Juhul kui hindamise tulemusena saavad projektid võrdse koondhinne, rahuldatakse taotlus, mis sai rohkem punkte lõike 3 punktis 1 sätestatud hindamiskriteeriumis. Võrdsete punktide korral heidetakse liisku.

§ 15. Taotluse rahuldamine

(1) Hindamiskomisjon teeb KIKile ettepaneku taotluste rahuldamiseks vastavalt §-s 14 toodud hindamiskriteeriumide rakendamisel välja kujunenud pingereale ja eelarvelistele vahenditele.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) projekti nimetus;
- 2) toetuse saaja ja partneri (edaspidi *projekti osapooled*) nimi;
- 3) projekti osapoolte lõikes toetatavate tegevuste abikõlblike kulude summa, toetuse maksimaalne suurus ja toetuse osakaal;
- 4) projekti abikõlblikkuse periood ja ajakava;
- 5) projekti osapoolte õigused ja kohustused;
- 6) tootmisüksuse, tarnetaristu ja transpordivahendi sihtotstarbelise kasutamise ja säilitamise tingimused ja kord;
- 7) toetuse abil soetatud vara ja toetuse kasutamise üle tehtava järelevalve tingimused ja kord;
- 8) toetuse andmise ja kasutamisega seotud teabe ja aruannete esitamise tähtajad ja kord;
- 9) toetuse maksmise tingimused ja kord;
- 10) asjaolu, et toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi;
- 11) toetuse tagasinõudmise ja tagasimaksmisega seotud tingimused ja kord;
- 12) otsuse muutmise tingimused;
- 13) muud tingimused, mis on vajalikud projekti edukaks elluviimiseks.

(3) KIK toimetab taotluse rahuldamise otsuse toetuse saajale kätte viivitamata pärast otsuse tegemist.

(4) KIK kannab toetuse pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse.

§ 16. Taotluse rahuldamata jätmine

(1) KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse, kui taotleja või taotlus ei vasta kasvõi ühele käesoleva määruse nõudele või taotlus jääb väljapoole taotluste rahuldamise eelarvet.

(2) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) toetuse taotleja andmed;
- 4) otsuse tegemise õiguslikud ja faktilised alused;
- 5) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 6) otsuse vaidlustamise kord.

(3) KIK toimetab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale kätte viivitamata pärast otsuse tegemist.

§ 17. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta toetuse saaja avalduse alusel või KIKi algatusel, kui sellega ei kaasne projekti tulemuste saavutamata jäämine.

(2) Kui toetuse saaja ei vii projekti ellu taotluse rahuldamise otsuse kohaselt, on KIKil õigus taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada ja makstud toetus tagasi nõuda.

5. peatükk

Toetuse maksmine ja kasutamine

§ 18. Toetuse maksmine

(1) Toetust makstakse abikõlblike kulude hüvitamiseks.

(2) Toetuse saaja esitab maksetaotluse E-toetuse keskkonna kaudu abikõlblikkuse perioodil.

(3) Toetus makstakse tasutud kuludokumendi ja maksetaotluse alusel toetuse saajale või partnerile 30 päeva jooksul maksetaotluse esitamisest.

(4) Maksetaotlused esitatakse eraldi projekti osapoolte tegevuste osas.

(5) Maksetaotlusele lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) hankeleping, kui see ei ole KIKile teatavaks tehtud;
- 2) hankelepingu muudatused, hankelepingu muutmise aluseks olevad dokumendid vastavalt riigihangete seaduse § 123 lõike 1 punktide 1 ja 2 olemasolul, õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused;
- 3) arve või muu raamatupidamisdokument;
- 4) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 5) kulu tasumist tõendav dokument;
- 6) raamatupidamises projekti kulude kajastamist tõendav dokument.

(6) KIK kontrollib maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust. Puuduste korral määrab KIK toetuse saajale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Lõikes 3 sätestatud makse tegemise aeg pikeneb aja võrra, mis kulub toetuse saajal puuduste kõrvaldamiseks.

(7) KIK võib peatada kuni peatamise aluseks olnud asjaolud äralangemiseni, kuid mitte kauemaks, kui 30. november 2024. a, maksetaotluse menetlemise osaliselt või täielikult, kui:

- 1) toetuse kasutamisega seotud kohustus on täitmata;
- 2) maksetaotluses oleva või projekti üksikõik millise kulu abikõlblikkus ei ole üheselt selge;
- 3) ilmnenud asjaolude põhjal on kahtlus, et toetuse saaja ei suuda viia projekti ettenähtud ajaks ellu või saavutada kavandatud tulemust.

§ 19. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada KIKilt teavet, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.

(2) Toetuse saaja tagab projekti tegevuste elluviimise taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses ning käesolevas määruses toodud tingimuste kohaselt.

(3) Rohevesiniku tervikahela loomise käigus soetatud või rajatud vara peab olema taotluses kirjeldatud viisil kasutusel vähemalt viie aastat pärast projektile lõppmakse tegemist.

(4) Toetuse saaja kohustub viivitamata vastama KIKi küsimustele toetuse saaja ning rohevesiniku tervikahela loomise ja kasutamise kohta.

(5) Toetuse saaja peab säilitama ja võimaldama KIKi või ministeeriumi nimetatud isikutel enne projekti elluviimist, selle elluviimise ajal ning kümne aasta jooksul pärast projektile lõppmakse tegemist tutvuda toetuse saaja valduses olevate dokumentidega, sealhulgas toetuse saaja raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, millel on KIKi või ministeeriumi hinnangul tähtsust toetuse nõuetekohase kasutamise hindamisel.

(6) Toetuse saaja peab andma KIKi või ministeeriumi nimetatud audiitori, kontrollija või järelevalveametniku kasutusse andmed ja dokumendid kümne kalendripäeva jooksul, arvates sellekohase nõude saamisest.

(7) Toetuse saaja peab võimaldama KIKil teostada kohapealset kontrolli nii enda kui partneri valduses projekti raames soetatud vara nõuetele vastavuse kontrollimiseks või projektiga seotud dokumentide kontrollimiseks. KIK võib kaasata kohapealsesse kontrolli eksperdi.

(8) Toetuse saaja peab teavitama viivitamata KIKi projekti elluviimise ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti raames ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või toetuse saaja võimet täita taotluses ja määruses nimetatud eesmärgid või toetuse saaja kohustusi.

(9) Toetuse saajal ega partneril ei ole lubatud toetuse abil soetatud vara müüa liisinguandjale liisingusse võtmiseks enne viie aasta möödumist projektile lõppmakse tegemisest.

§ 20. Projekti hangete läbiviimine

(1) Toetusest hüvitatakse kulud, mis on tehtud riigihangete seadust järgides. Toetuse saaja või partner, kes ei ole hankija riigihangete seaduse mõistes, järgib riigihangete seaduse § 3 kohaseid põhimõtteid kulude tegemisel.

(2) Projektiga seotud hankeid ei või välja kuulutada enne taotluse rahuldamise otsust.

(3) Kui hanke eeldatav maksumus on vähemalt 100 000 eurot käibemaksuta, esitab toetuse saaja või partner enne hanke väljakuulutamist hankedokumentide kavandi ja hankelepingu projekti KIKile teadmiseks.

(4) Kui hanke eeldatav maksumus on vähemalt 100 000 eurot käibemaksuta, avaldab toetuse saaja või partner hanketeate riigihangete registris.

(5) Kui hanke eeldatav maksumus on väiksem eelmises lõikes sätestatust, küsib toetuse saaja või partner, kes ei ole hankija riigihangete seaduse mõistes, kirjalikult vähemalt kaks võrreldavat hinnapakkumust vastavas turusektoris tegutsevatelt isikutelt või avaldab hanketeate riigihangete registris.

(6) Toetuse saaja esitab KIKile hanke korraldamist tõendavad dokumendid ja hankelepingu E-toetuse keskkonna kaudu viivitamata pärast selle sõlmimist, kui need pole kättesaadavad riigihangete registrist.

(7) KIK nõustab vajadusel toetuse saajat ja partnerit hangete läbiviimisel.

(8) Toetuse saaja või partner esitab enne hankelepingu muutmist KIKile ülevaatamiseks muudatuse kavandi.

§ 21. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab KIKile projekti elluviimise kohta vahearuanded ja lõpparuande taotluse rahuldamise otsuses märgitud tähtaegadel E-toetuse keskkonna kaudu.

(2) Vahearuannetes kajastatakse andmed projekti elluviimise kohta ja hinnang tegevuste elluviimise tulemustele vastavalt taotluses esitatule.

(3) KIK kinnitab vahe- ja lõpparuande või saadab selle taotlejale täiendamiseks 30 kalendripäeva jooksul selle esitamisest.

(4) Arvates projektile lõppmakse tegemisest viie aasta jooksul esitab toetuse saaja KIKile iga aasta andmed:

- 1) taastuenergia kasutamise kohta;
- 2) tootmisüksuse, tarnetaristu ja transpordivahendi kasutamise ning omaduste muutumise kohta;
- 3) andmed rohevesiniku tervikahela sisend- ja väljundparameetrite kohta gigavatt-tundides.

6. peatükk

Toetuse maksmisest keeldumine ja tagasinõudmine

§ 22. Toetuse maksmisest keeldumine

KIK keeldub toetuse maksmisest täielikult või osaliselt, kui:

- 1) kulu ei ole abikõlblik;
- 2) kuludokumendid ei vasta nõuetele;
- 3) toetuse saajal on täitmata mõni käesolevast määrusest või taotluse rahuldamise otsusest tulenev kohustus.

§ 23. Toetuse tagasinõudmise alused ja ulatus

(1) KIK võib muuta taotluse rahuldamise otsust ja teha toetuse osaliselt või täielikult tagasinõudmise otsuse sõltuvalt asjaoludest, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetust on makstud mitteabikõlbliku kulu hüvitamiseks;
- 3) toetuse saaja või partner on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 4) toetuse saaja või partner ei täida taotluse rahuldamise otsuses või käesolevas määruses sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 5) ilmneb, et projekti eesmärki ei ole võimalik saavutada;
- 6) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal või partneril ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 7) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 8) toetuse saaja või partner on rikkunud hangete läbiviimise reegleid ja sellega võis kaasneda mõju hankelepingu maksumusele.

(2) Kui toetuse saaja ei esita tähtaegselt vahe- või lõpparuannet, on KIKil õigus nõuda kaks protsenti taotluse rahuldamise otsuses märgitud toetuse summast tagasi.

(3) Kui projekti käigus ilmneb, et seda ei ole võimalik ellu viia, nõutakse kogu makstud toetus tagasi. Kui projekti eesmärk on saavutatud osaliselt, nõutakse toetus osaliselt tagasi.

(4) Kui toetuse saaja ja partner ei säilita toetuse abil soetatud vara viis aastat ja ei kasuta seda viie aasta jooksul sihtotstarbeliselt, siis nõutakse toetus proportsionaalselt tagasi. Sihtotstarbeliseks kasutamiseks loetakse vara kasutamist taotluses kirjeldatud eesmärgil.

(5) Toetuse tagasinõudmise korral tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus vastavas ulatuses kehtetuks. Toetuse kogu ulatuses tagasinõudmise korral taotluse rahuldamise otsus tühistatakse.

§ 24. Toetuse tagasimaksmine

(1) Tagasinõutud toetus tuleb tagasi maksta 60 kalendripäeva jooksul sellekohase nõude saamisest E-toetuse keskkonna vahendusel, vastasel korral antakse toetuse tagasinõudmise otsus sundtäitmisele.

(2) Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib tasaarveldada sama projekti raames maksmisele kuuluva toetusega, arvestades § 5 lõikes 8 sätestatut.

Taavi Aas
Majandus- ja taristuminister

Ando Leppiman
Kantsler

[Lisa 1](#) Äriplaani ja finantsanalüüsi koostamise nõuded

[Lisa 2](#) Täpsustatud nõuded taotlusele

[Lisa 3](#) Rohevesiniku tervikahela hindamiskriteeriumid

[Lisa 4](#) Kasvuhoonegaaside ja muu kaasneva heite tulemuste esitamine

Äriplaani ja finantsanalüüsi koostamise nõuded

Sissejuhatus juhendi kasutajale

Käesolev juhend on abiks äriplaani ja finantsanalüüsi koostamiseks, mis on taotluse kohustuslik lisa.

Toetuse taotluses ning lisatud dokumentides esitatud informatsioon peab olema piisavalt põhjalik ja ajakohane, et taotluse hindamine oleks võimalik vastavalt määruses toodud lävendi ja hindamiskriteeriumitele.

1. ÄRIPLAAN

Taotlusele lisatakse äriplaani, mis kajastab projektis osalevate ettevõtjate (taotleja ja partner) majanduslikku olukorda ja taotluses sisalduvat projekti. Koostatav dokument peab sisaldama vähemalt järgmisi peatükke:

1.1 Kokkuvõte

Esitatakse kokkuvõte äriplaanist, mis annab lühiülevaate projektis osalevatest ettevõttest, nende jätkusuutlikkusest ja taotluses sisalduvast projektist ning selle mõjust projekti osapoolte majandustegevusele.

1.2 Ettevõtja info ja kirjeldus

Kirjeldatakse projektis osalevaid ettevõtjaid ja ettevõtteid.

Antakse ülevaade kõigi projekti osapoolte senisest äritegevusest ning sellest, kuidas see on projektiga seotud. Selgitatakse kuidas projekti mõju avaldub kõigi projekti osapoolte äritegevusele.

1.3 Turuanalüüs

Kirjeldatakse kõigi projekti osapoolte peamisi kliente, turuosa, turuseisu, konkurentsituatsiooni ning ettevõtja poolt pakutavate toodete konkurentsieelist tagamaks ettevõtja pikaajaline jätkusuutlikkus.

1.4 Strateegia ja tegevusplaan

Kirjeldatakse kõigi projekti osapoolte lähiaastate strateegiat ja tegevusplaani.

2. ROHEVESINIKU PROJEKT

2.1 Projekti kirjeldus ja eesmärgid

Peatükist peab selguma projekti põhjendus. Kirjeldatakse, milline on projektieelne olukord, miks on projekti teostamine vajalik, mis on projekti eesmärk ning kas ja kuidas see vastab projektis osalevate ettevõtjate senisele äritegevusele. Samuti selgitatakse, millised on oodatavad tulemused, kuidas on tulemused seotud toetuse andmise eesmärgiga ning kuidas aitab projekt kaasa ettevõtja eesmärkide täitmisele ning äriplaani realiseerimisele.

2.2 Projekti tegevuskoht

Antakse ülevaade rohevesiniku tervikahelaga (edaspidi *tervikahel*) seotud asukohtadest (tootmise ja tanklaga seotud kinnistutest). Selgitatakse, kas planeeritav projekt toimub projekti osapoolte omandis oleva hoonestatud või hoonestamata kinnistul või on taotluse esitamise ajaks sõlmitud leping kestvusega 7 aastat pärast projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemist projekti tegevuse elluviimiseks.

2.3 Projekt institutsiooniline ülesehitus

Antakse ülevaade projekti elluviimise institutsioonilisest poolest, sealhulgas taotleja ja partnerite võimekusest projekti ellu viia. Kirjeldatakse nende vajalikku kvalifikatsiooni ja kogemust ning õigusliku, organisatsioonilise või tehnilise eelduse olemasolu, sealhulgas nimetada kaasatavad tehnilised konsultandid ja nende roll projekti elluviimisel. Taotlusele lisada rohevesiniku tervikahela etappide elluviimise eest vastutavate isikute haridust ja kogemust tõendavad dokumendid (diplom ja CV, millest nähtub suuremahuliste projektide elluviimise kogemus).

2.4 Projekti nõudlus- ja riskianalüüs

Kirjeldatakse projekti vajalikkust ja analüüsitakse riskijuhtimist. Kirjeldatakse kõigi projektis osalevate ettevõtjate kogu ettevõtja riske ja riskijuhtimist ning projektiga kaasnevaid riske (sh tehnoloogilised ja mitte-tehnoloogilised riskid, sisemised ja välimised riskid), mis võivad mõjutada projekti elluviimist, toote kvaliteeti, toodangu mahtu, tootmiskindlust jms. Kirjeldatakse, millised on peamised projekti arendamist takistavad tegurid, sh kas toetusel on ergutav mõju. Kirjeldada ka projekti edutegureid ehk projekti tulemuslikkust positiivselt mõjutavaid eeltingimusi.

Äriplaani raames koostatav ehituslik riskianalüüs peab sisaldama:

- 2.4.1 hinnatud on projekti ehitusliku poole, vesiniku tootmise ja käitlemisega seotud riske;
- 2.4.2 koostatud on riskikäitumise juhised ja konstruktsioonilised ning tehnilised lahendused riskide ennetamiseks, vältimiseks ja minimeerimiseks.

Projekti nõudlusanalüüsist peab selguma:

- 2.4.3 kas projekti väljundi osas on tagatud nõudlus (kas toode või teenus on konkurentsivõimeline);
- 2.4.4 kes on peamised kliendid, nende vajadused ja lõpptarbimise asukoht;
- 2.4.5 milline on turu suurus tervikahela erinevatele osadele ja kuidas tervikahela erinevad osad panustavad riiklikesse taastuvenergiat ja kasvuhoonegaasi (KHG) heitme vähenemise eesmärkidesse¹;

¹ [REKK 2030](#) : Eesti kasvuhoonegaaside heite vähendamine 80% aastaks 2050 (sh 70% aastaks 2030) s.o. 2030. aastal KHG heide 10,7-12,5 mln t CO_{2ekv}, (va LULUCF). Taastuvenergia osakaal energia summaarsest lõpptarbimisest peab aastal 2030 olema vähemalt 42%: aastal 2030 toodetakse taastuvenergiat 16 TWh ehk 50% energia lõpptarbimisest, sh taastuvelekter

- 2.4.6 milline on ettevõtja prognoositav maht rohevesiniku tootmises ja tarbimises transpordikütusena (MWh).

Projekti kohta esitada:

- 2.4.7 kokkulepped projekti osapoolte (taotleja ja partnerid) vahel, kes osalevad tervikahela erinevate etappide elluviimisel (tootmine, tarnimine, transpordivahend);
- 2.4.8 projektiväliste osapoolte (nt tarnijad, rahastajad, transpordiettevõtjad, kohalikud omavalitsused, -kogukonnad või muud tarbijad) digitaalselt allkirjastatud toetus- või kinnituskirjad või koostöökokkulepped, mis näitavad nende osalemist projekti elluviimisel või muul moel projekti panustamisel, kirjeldada osapoolte roll või kaasatus projektis;
- 2.4.9 tugevuste-nõrkuste-võimaluste-ohtude analüüs (TNVO- ehk SWOT-analüüs) tervikahela kohta, mis võtab arvesse kõiki tervikahela etappe,² erinevate etappide koostoimimist ja -mõju. Lisaks tugevuste ja nõrkuste ning ohtude ja võimaluste analüüsile tuleb välja tuua iga etapi võimalikud riskid ja riskide maandamise meetmed, sh milline on võimalik lahendus, kui:
- 2.4.9.1 tekib tõrge tootmise etapis (üks osapool ei ole huvitatud projektiga jätkamisest; tootmises esineb tehniline tõrge või tootmiseks vajaliku seadme tarne hilineb ning mõjutab projekti elluviimise ajakava või toote vajalikus mahus valmimist; tootmisüksuse paigaldamine või sellega seotud ehitustööd hilinevad või tehnilised lahenduskäigud too(de)te paigaldamisel ei toimi; toode või sellega kaasnevad komponendid ja lisaseadmed ei vasta tehnilistele nõuetele või ei tööta oodatud kasuteguriga; projekti antud etapi eest vastutavad spetsialistid või spetsiifiliste erialateadmistega töötajad lahkuvad töölt; taotlejal tekivad makseraskused või puuduvad vahendid omaosaluseks jne);
- 2.4.9.2 tekib tõrge toote säilitamise ja tarnimise etapis (üks osapool ei ole huvitatud projektiga jätkamisest; tootmises esineb tehniline tõrge või tootmiseks vajaliku seadme tarne hilineb ning mõjutab projekti elluviimise ajakava või toote vajalikus mahus ja koguses valmimist; tarne- või säilituslahenduse üksuse paigaldamine või sellega seotud ehitustööd hilinevad või tehnilised lahenduskäigud too(de)te paigaldamisel ei toimi; toode või sellega kaasnevad komponendid ja lisaseadmed ei vasta tehnilistele nõuetele; projekti antud etapi eest vastutavad spetsialistid või spetsiifiliste erialateadmistega töötajad lahkuvad töölt; taotlejal tekivad makseraskused või puuduvad vahendid omaosaluseks jne);
- 2.4.9.3 tekib tõrge tarbimise etapis (üks osapool ei ole huvitatud projektiga jätkamisest; transpordivahendi tarne viibib ja mõjutab projekti elluviimise ajakava;

4,3 TWh (2018 = 1,8 TWh), taastuvsoojus 11TWh (2018 = 9,5TWh), transport 0,7 TWh (2018 = 0,3 TWh). Transpordisektori taastuvkütuste kasutamise osakaalus on plaanis saavutada 14% eesmärk ja II põlvkonna biokütuste 4,9% eesmärk järgmiselt: (729+395 GWh = 4,9%).

² Tervikahela etapid: Rohevesiniku tootmine elektrolüüseri abil veest, kasutades selleks 100% taastuvenergiat, vastavalt RED II vahetu tootmise nõuetele (Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/2001 artikkel 27 lg 3, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L2001&from=EN>) või vesiniku tootmine 100% biogaasist, mille tootmiseks on kasutatud 100% ulatuses jätkusuutlikkust arvestavaid energiaallikaid (Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2018/2001 nõuetele vastavad biojäätmel, sõnnik, läga või V lisa A ja B kütused, mille kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise vaikeväärtus on suurem kui 80% ja mille tootmisel ei teki maakasutuse muutuse tõttu netoheidet või tõendatavalt 100% artikkel 29 nõuetele vastavalt toodetud biomassist saadud kütused mille kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise vaikeväärtus VI lisa A on suurem kui 90%, v.a. tüvepuu ning sellest valmistatud brikett, gaarnul ja puiduhake, ja mille veokaugus ei ületa 500 km). Tootmise alla arvestatakse ka rohevesiniku eraldamine, kompressimine, säilitamine. Tarnimine – siin all mõeldakse kõiki vahe-etappe, mis jäävad vesiniku tootmisüksuse ja selle lõpliku tankimise vahele lõppkasutuseks mõeldud transpordivahendisse (nt transport, säilitamine ja tankimine ja nendega seotud tegevused nagu jahutus, järelvalve). Tarbimine – vesiniku tarbimine lõppkasutuses oleva transpordivahendi energiaallikas (nt kütuserakus elektri tootmiseks).

transpordivahend ei tööta ettenähtud kütusekuluga, transpordivahend ei tööta või töötab ebapiisava töövõimekusega teatud ilmastikutingimustes vm lisanduvate asjaolude ilmnemisel (nt külmal ajal, tugeva tormi korral), projekti antud etapi eest vastutavad spetsialistid või spetsiifiliste erialatedmistega töötajad lahkuvad töölt, taotlejal tekivad makseraskused või puuduvad vahendid omaosaluseks jne).

2.5 Projekti sotsiaalmajanduslik mõju

Sotsiaalmajanduslikus analüüsis kirjeldatakse projekti mõju projektiga hõlmatud piirkonna elanikele ja majanduslikule heaolule. Analüüsi käigus tuleb selgitada, kuidas projekti käigus elluviidav investeering toetab piirkonna arengut ja kasvatab tööhõivet.

Kirjeldada mõjud:

- 2.5.1 tootmisüksuse ja tarnetaristu lähipiirkonna elanikele;
- 2.5.2 ettevõtlusele (tootja, vahendaja, lõpptarbija);
- 2.5.3 kohalikule omavalitsusele ja riigile (s.h. laekuvad maksud);
- 2.5.4 kohalikule arengule ja teenustele;
- 2.5.5 loodavad töökohad (inimest/aastas).

2.6 Projekti keskkonnamõju

KHG ja peenaerosoolsete osakeste arvutus tuleb koostada vastavalt KIKi poolt ette antud metoodikale.

Hinnata tuleb projekti tulemusena tekkivat taastuvenergia ja taastuvtranspordi osakaalu kasvu. Koostada tuleb esmane keskkonnariskide analüüs, milles hinnatakse projekti ehituslikke ning vesiniku tootmise ja käitlemisega seotud keskkonnariske ning koostada riskikäitumise juhised ja konstruktsioonilised ning tehnilised lahendused riskide ennetamiseks, vältimiseks ja minimeerimiseks.

Kirjeldada tuleb muud projektiga kaasnevad keskkonnamõjud, sealhulgas müra ja saaste vähenemine, loodus- ja elukeskkonna halvenemine või paranemine.

Toetuse taotluse rahuldamise otsusest 4 kuu jooksul tuleb esitada täielik ehituslik, kasutuslik ning keskkonnariskide analüüs projekti iga etapi jaoks kaasaarvatud lõplikult kasutusvalmis terviklahendus ja selle rakendamine 7 aasta jooksul pärast valmimist. Riskide analüüsi koostamine tuleb lisada tegevusena projekti ajakavasse. Täielik riskide analüüs peab sisaldama:

- 2.6.1 hinnatud on projekti ehitusliku poole, vesiniku tootmise ja käitlemisega seotud riske;
- 2.6.2 hinnatud on projekti ehitusliku poole, vesiniku tootmise ja käitlemisega seotud riskide võimalikku mõju elu- ja looduskeskkonnale ning inimeste tervisele;
- 2.6.3 koostatud on riskikäitumise juhised ja konstruktsioonilised ning tehnilised lahendused riskide ennetamiseks, vältimiseks ja minimeerimiseks ning keskkonnakahjude likvideerimiseks;
- 2.6.4 määratud on riske auditeeriv isik või asutus, riskide auditeerimise kord ja riskide eest vastutavad isikud projekti raames ja pärast selle valmimist 7 aasta jooksul ning läbiviidavate sisekontrollide ja koolituste ajakava;
- 2.6.5 tehtud on riskianalüüs Päästeameti ning kiirabi võimekuse osas jõuda õnnetuse piirkonda ning kahjude likvideerimise võimekused ja selleks kuluv aeg;
- 2.6.6 koostatud on teavituskava elanikkonna, klientide jt võimalike huvitatud osapoolte informeerimiseks projekti tegevustest ja lõppeesmärgist ning sellega seotud võimalike ohtude vältimiseks.

2.7 Projekti ajakava

Projekti elluviimine, sh ajakava lähtub finantseerimiskavast (vt p. 4.2.1). Ajakava koostatakse projekti elluviimise perioodiks aastate lõikes ning selles kajastatakse kavandatavaid tegevusi nende ajalises järjestuses koos planeeritud finantsmahtudega (projekti eelarve). Kirjeldatakse hangete ja lepingute sisu, arvu ning hangete läbiviimise ja lepingute elluviimise aega.

Ajakavas tuuakse välja vähemalt järgmised vahetähtajad:

- 2.7.1 projekti iga etapi jaoks koostatava täieliku riskianalüüsi tähtaeg;
- 2.7.2 elektrolüüseri või muu rohevesinikku tootva seadme tarne tähtaeg;
- 2.7.3 elektrolüüseri või muu rohevesinikku tootva seadme paigaldamise ja töövalmiduse tähtaeg;
- 2.7.4 rohevesinikku tarbiva transpordivahendi tarne ja töövalmiduse tähtaeg;
- 2.7.5 projekti lõpptähtaeg, millal süsteem on terviklikult komplekteeritud ja töövalmis.

Kui projekti elluviimine eeldab täiendavaid tegevusi, tuleb need lisada ajakavasse.

Eelarvest peab selguma mida, kui palju, millise hinnaga, kellelt, miks (tarnija valiku põhjendus) eeldatavalt kavatakse osta. Eelarves tuleb kajastada erinevate tarneahela osade maksumus, sh:

- 2.7.6 rohevesiniku tootmiseseadme maksumus koos tarne ja paigalduse ning kasutusvalmiduse saavutamisega;
- 2.7.7 rohevesiniku tarnimisahela maksumus tervikahela mõistes koos tarne ja paigalduse ning kasutusvalmiduse saavutamisega;
- 2.7.8 rohevesinikku kasutava transpordivahendi soetamismaksumus koos tarne ja paigalduse ning kasutusvalmiduse saavutamisega.

3. TEHNILINE LAHENDUS

3.1 Tehnilise lahenduse kirjeldus

Esitatakse tervikahela kirjeldus, mis hõlmab rohevesiniku tootmist, säilitamist ja tarnimist ning tarbimist transpordisektoris. Esitada tuleb kasutatava tehnoloogia ning tarne-, paigaldus- ja käivitusprotsessi kirjeldus tervikahela igas etapis ja etappide vahel.

Kirjelduses tuleb välja tuua kõik eeltingimused, mis on projekti elluviimiseks vajalikud, sh nimetada, millised neist on teostatud ja ülejäänud tuua välja projekti ajakavas.

Taotlusele tuleb lisada hinnapakumused, mis selgitavad ja tõendavad projekti eelarve kujunemist. Minimaalselt kaks võrdlevat hinnapakumist tuleb võtta projektis hangitavale elektrolüüserile (või muule rohevesinikku tootvale seadmele) ja transpordivahendile, ja kui see on terviklahenduse osa, ka ladustamis- või tankimisvahenditele. Ehitustööde ja teiste tegevuste maksumused eelarvestatakse tuginedes turuhinnale.

Taotlusele tuleb lisada kõigi tervikahela komponentide tehnilised kirjeldused koos tehnilisi kirjeldusi tõendava dokumentatsiooniga, millest selguvad nii seadmete kasutegur keskmistel töötingimustel kui tootjagarantiiga kaetud seadmete eluiga vastavalt garantii tingimustele (vt määruse lisas 3 hindamiskriteeriumid).

3.2 Nõuded rohevesiniku tootmiseks kasutatavale taastuenergiiale

Kasutatav elekter peab olema lokaalselt toodetud 100 protsendiliselt taastuenergiast vastavalt EL direktiivile 2018/2001³ (nt tuul, päike või G2 biokütused). Vajalik on vahetu energia tarnimine taastuvelektri tootmisüksuses või paigaldatud otseliiniga vesiniku tootmisüksuseni, tõendades, et vastav elektrienergia on tarnitud võrgust elektrienergiat võtmata.

3.3 Tehnoloogilise valmiduse tase (TVT)

Tehnoloogilise valmiduse tase peab vastavalt Euroopa Liidu teadusuuringute ja raamprogrammi Horisont tehnoloogiaklassifikaatorile olema vähemalt TVT 74.

TVT tuleb määrata kõikide tarneahelas olevate innovaatiliste tehnoloogiate kohta (nt tootmise puhul elektrolüüseri ja vesiniku transportimise ja tarnimise kohta). Kirjeldada tehnoloogiate tööpõhimõtteid ja toimimist, esitada tehnilised parameetrid, sh tõendid töötavatest prototüüpidest koos keskmistele töötingimustele vastavate kasutegurite ja KHG heitme vältimise meetoditega. Esitada tootja väljastatud kasutusjuhend, sh hooldustingimused ja vastavus kehtivatele standarditele.

3.4 Tervikahela skaleeritavus

Kirjeldada:

- 3.3.1 kas ja kuidas antud projekt on tulevikus laiendatav;
- 3.3.2 kas analoogset lahendust saaks osaliselt või terviklikult kasutada Eestis või väljaspool Eestit;
- 3.3.3 kas lahenduse valmimisel on lisandunud uuenduslikke rohevesiniku kasutusviise, mida saab tulevikus turundada;
- 3.3.4 kui suur oleks hinnatav positiivne mõju keskkonnale.

4. FINANTSANALÜÜS

4.1. Finantsanalüüsi põhimõtted

Ülevaade finantsanalüüsist (FA) esitatakse Exceli dokumendina, kus kõik arvutusvalemid ja viited on kontrollimiseks avatud ning sisestamisõigus dokumenti on tagatud. Kaitsesõnadega või ilma arvutusvalemite ja viideteta Exceli dokumenti hindamiseks ei aktsepteerita.

Exceli mudelis kasutatud sisend- ja tulemandmete argumenteeritud majanduslikud põhjendused esitatakse käesoleva peatüki alampunktides. Need peavad aitama luua arusaama kavandatud projektist ja projektis osalevate ettevõtjate (taotleja ja partnerite) kogu majanduslikust seisust.

KIK-il on õigus küsida taotlejalt kõiki taotlust toetavaid dokumente, arvutusi ja selgitusi, et veenduda esitatud FA adekvaatsuses ja selle kooskõlas projekti eesmärkidega.

FA tulemus tulemus koosneb omavahel seotud analüüsi tabelitest (taotleja enda vormil), mis esitatakse Exceli mudelis.

Tabel 1 – Projekti finantseerimiskava

Tabel 2 – Projekti tegevustulud ja -kulud

Tabel 3 – Projekti jätkusuutlikkus

Tabel 4 – Projektis osalevate ettevõtjate kogu majandustegevuse jätkusuutlikkus

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L2001&from=ET>

⁴ <https://www.etag.ee/wp-content/uploads/2019/01/Tehnoloogilise-valmiduse-tasemed.pdf>

FA arvestusperiood hõlmab projekti abikõlblikkuse perioodi ja abikõlblikkuse perioodile järgnevat seitsme aastast perioodi.

FA koostatakse reaalhindades.

4.2. Finantsanalüüsi koostamine

4.2.1. Projekti finantseerimiskava (taotleja koostatav tabel 1)

Projekti finantseerimiskavast peab selguma eelarve, ajakava, finantseerimisallikad, sh omafinantseering.

Projekti eelarves näidatakse ainult selle projektiga seotud investeeringukulud kavandatud tegevuste lõikes.

Projekti eelarves tuleb eristada kulud partnerite lõikes, sealhulgas iga partneri omaosalus ja toetuse suurus.

Projekti ajakavas näidatakse investeeringukulud aastate lõikes, mil need reaalselt tekivad.

Investeeringukulude abikõlblikkus peab olema kooskõlas määruse § 8 nõuetega.

Kõik investeeringukulud tuleb esitada ilma käibemaksuta, välja arvatud juhul, kui käibemaks ei ole riigi käibemaksuõiguse alusel tagasi nõutav.

Kui projekti käigus planeeritakse tegevusi, mille kulu ei ole määruse mõistes abikõlblik, kuid mille elluviimine projekti tegevuste raames on majanduslikult põhjendatud, eristatakse algse investeeringu kulust abikõlblik ja mitteabikõlblik osa ning põhjendatakse seda.

Finantseerimisallikatena näidatakse kogu projekti finantseerimise vahendeid.

Taotleja ja partnerite omavahendid – vaba käibekapital.

Toetus – taotluses kajastatud toetuse suurus.

Laenud – projekti finantseerimiseks võetavad laenud kasutusse võtmise aastal (mitte laenu tagasimaksed). Selgitusena esitatakse eeldatavate laenutingimuste informatsioon.

Projekti omafinantseeringuna mõistetakse rahalise kate tagamist kõigi nende kulude jaoks, mida projekti toetusega ei rahastata, sh nii abikõlblikud kui mitteabikõlblikud kulud ja lisanduv käibemaks.

Toetuse saaja ja partnerite kohustus on tagada rahaline kate kõigi projekti kulude jaoks, välja arvatud projekti toetusega kaetavad kulud.

Omafinantseeringu olemasolu tõendamine:

4.2.1.1 Omavahendite olemasolu tõendatakse viimase kinnitatud majandusaasta aruande ja viimase lõppenud kvartali finantsaruannetega.

4.2.1.2 Omafinantseeringuks planeeritava laenu võimet (laenu põhiosa ja intresside tagasimakse võimet) analüüsitakse projekti- ja ettevõtja kogu majandustegevuse jätkusuutlikkuse analüüsi käigus.

4.2.1.3 Kolmandate osapoolte rahastamise korral esitatakse rahastajate kinnituskirjad. Krediidiasutuse rahastamise korral on KIK-il õigus küsida krediidikomitee siduvat otsust projekti rahastamiseks, milles kajastuks laenu sihtotstarve, summa, väljamaksete periood, põhiosa maksegraafik, tagastamise tähtaeg, laenuintress ja muu asjakohane info.

Omafinantseeringu katteks planeeritava laenu tingimused (laenu periood, laenu põhisumma tagasimaksete struktuur, maksepuhkus ja marginaal) peavad olema realistlikud, see tähendab vastama turutingimustele.

4.2.2. Projekti tegevustulud ja -kulud (taotleja koostatav tabel 2)

Tegevustulu ja -kulu prognoosid koostatakse rohevesiniku tervikahela kohta, milles sisalduvad rohevesiniku tootmine, tarnimine ja tarbimine. Võetakse arvesse investeeringu mõju, sh tegevuskulu prognoosid koostatakse eraldi nii nullstsenaariumi kui täisstsenaariumi korral.

Selgelt peavad olema eristatavad fookuses olevad tootmisüksused ja sisendressursid (tootmismahd, tooteühiku müügihind, ressursside kogus ja ühikmaksumus, jm).

Tegevustulud ja -kulud esitatakse ilma käibemaksuta ning prognoosimisel arvestatakse tegelike rahaliste tulude ja kuludega.

Käibekapitali muutust tegevustulu ja tegevuskulu prognoosidele ei lisata.

Tegevustulud tuleb näidata tululiikide kaupa ja selgitada tulude prognoosimise eeldused. Tegevustulude prognoos peab põhinema realistlikul nõudlusanalüüsil.

Tegevuskulud arvestatakse järgmiste kululiikide kaupa:

- 1) Muutuvkulud. Käideldavatest mahtudest sõltuvad: energiakulu, keskkonnatasud, transpordikulud; ja varade mahust sõltuvad: seadmete hoolduse teenus ja materjalid.
- 2) Püsikulud. Tööjõukulud, administratiivkulud, sisse ostetavad teenused, töövahendite kulud, muud tegevuskulud.

Iga muutus tuleb siduda majanduslikult põhjendatud tegevusnäitajatega (tarbimise maht, varade maht). Ülejäänud kulud (kulum, finantseerimiskulud, maksud jne) ei kuulu tegevuskulude kalkulatsiooni hulka.

4.2.3. Projekti jätkusuutlikkus (taotleja koostatav tabel 3)

Projekti finantsiline jätkusuutlikkus loetakse tõendatuks, kui projekti kumulatiivne rahavoog on igal aastal vähemalt 0 või positiivne.

Selleks võrreldakse sissetulevaid rahavoogusid väljaminevate rahavoogudega, perioodil alates investeeringu elluviimise esimesest aastast kuni arvestusperioodi lõpuni.

Sissetulevate rahavoogude hulka kuuluvad:

- 1) projekti toetus;
- 2) omavahendid;
- 3) võetav laen;
- 4) tegevustulu.

Väljaminevate rahavoogude hulka kuuluvad:

- 1) investeeringukulud ja vajadusel asenduskulud;
- 2) tagasimakstav laen koos intressidega;
- 3) tegevuskulu.

Intressid ja laenu põhiosa tagasimaksed tuleb kajastada juhul, kui projekti finantseerimiseks kasutatakse laenu. Kui jätkusuutlikkuse tagamiseks on vajalik kasutada käibekrediiti rahavoona, siis peab selle tagastamise koos intressidega kalkuleerima väljamineva rahavoona.

4.2.4 Projektis osalevate ettevõtjate kogu majandustegevuse jätkusuutlikkus (taotleja koostatav tabel 4)

Projektis osalevate ettevõtjate kogu majandustegevuse jätkusuutlikkuse hindamiseks koostatakse analüüs iga ettevõtte kohta eraldi. Ettevõtja tegevust loetakse tõendatuna jätkusuutlikuks, kui ettevõtja terviku kogu majandustegevuse kumulatiivne rahavoog on igal aastal vähemalt 0 või positiivne. Selleks võrreldakse arvestusperioodil sissetulevaid rahavoogusid väljaminevate rahavoogudega.

Taotleja ja partnerite kogu majandustegevuse jätkusuutlikkuse hindamisel tuleb arvesse võtta kõik rahalised tulud ja kulud ning arvestada ka projekti mõjudega, st lisatakse projektiga seotud uued tegevuskulud ja -tulud ning projekti mõju jätkuvatele tegevustele (kuludele-tuludele). Arvesse tuleb võtta nii projektiga seotud investeeringud kui muud projekti arvestusperioodil kavandatavad investeeringud.

Taotleja ja partnerite kogu majandustegevuse rahavoogude prognoosi lisatakse taotluse esitamise aastale eelnenud kolme majandusaasta rahalised tulud-kulud, mis peavad vastama majandusaasta aruannetele.

Intressid ja laenu põhiosa tagasimaksed tuleb kajastada juhul, kui projekti finantseerimiseks kasutatakse laenu ning juhul, kui varasemalt on võetud laene. Kirjeldada võetud kohustuste tingimused (intress, tagastamise tähtaeg, tagasimaksegraafik).

Kui jätkusuutlikkuse tagamiseks on vajalik kasutada käibekrediiti rahavoona, siis peab selle tagastamise koos intressidega kalkuleerima väljamineva rahavoona.

5. Projekti toetuse arvutamine

Projektile antav toetus on riigiabi ning seega tuleb taotlejal toetuse summa ja projekti omafinantseeringu arvutamisel lähtuda määruse §-st 8 ja riigiabi reeglistikust www.fin.ee/riigiabi.

Rohevesinikku kasutava transpordivahendi soetamiseks antakse toetust üldise grupierandi määruse artikli 36 alusel keskkonnakaitseks antava abina.

Artikkel 36 lõike 5 punkt a järgi, kui keskkonnakaitseks tehtava investeeringu kulusid saab investeeringu kogukuludes määratleda eraldiseisva investeeringuna, näiteks transpordivahendi ümberehitamise kulud, on abikõlblikud kõnealused keskkonnakaitsega seonduvad kulud.

Artikkel 36 lõike 5 punkt b järgi on abikõlblikud täiendavad investeeringukulud, mis võimaldavad teha liidu keskkonnakaitsealastest normatiividest nõutust rohkem või liidu normatiivide puudumise korral saavutada varasemast kõrgem keskkonnakaitse tase. Sel juhul määratletakse keskkonnakaitseks tehtava investeeringu kulud, viidates sarnasele, kuid vähem keskkonnasõbralikule investeeringule, mida oleks võimalik teha ilma abita. Mõlema investeeringu kulude vahe moodustab keskkonnakaitsega seotud abikõlblikud kulud, näiteks diislbussi ja vesinikubussi ostuhinna vahe, millest on toetatav 55%.

Rohevesiniku tootmisüksuse jaoks antav toetus on taastuvallikatest toodetud energia edendamisse tehtavateks investeeringuteks ettenähtud abi üldise grupierandi määruse artikli 41 lõike 6 punkti c alusel. Taotleja peab tõendama, et samasugust, ent vähem keskkonnasõbralikku tootmisüksust turul ei eksisteeri.

Rohevesiniku tarnetaristu rajamiseks antav toetuse puhul on kolm võimalust:

- 1) oma tarbeks kasutatav taristu: kohalduvatel juhtudel keskkonna-alane riigiabi üldise grupierandi määruse artikli 36 alusel ja selle tingimusi järgides;
- 2) avalikult kasutatav taristu: kohalduvatel juhtudel kohaliku taristu riigiabi üldise grupierandi määruse artikli 56 alusel ja selle tingimusi järgides. Abi summa ei tohi ületada abikõlblike

kulude ja tarnetaristu tegevuskasumi vahet. Tegevuskasum on erinevus diskonteeritud tulude ja diskonteeritud tegevuskulude vahel investeringu eluea jooksul. Kui tegevuskasum on negatiivne (tegevuskahjum), siis toetuse summa ei tohi ületada abikõlblike kulude mahtu. Tegevuskulud hõlmavad näiteks personalikuluseid, materjale, lepingulisi teenuseid, kommunikatsioone, energiat, hooldust, renti, haldust, kuid ei hõlma amortisatsioonikuluseid;

- 3) muul juhul vähese tähtsusega abina vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 1407/2013. Vähese tähtsusega abi (VTA) piirmäär on 200 000 kolme aasta jooksul ühe ettevõtja kohta kõikidest avaliku sektori allikatest. Seejuures tuleb arvestada, et kui taotleja on viimase kolme aasta jooksul juba saanud VTAd, siis võib ta käesolevast meetmest saada juba saadud summa võrra 200 000 eurost vähem abi. Asjaomasteks kolmeks viimaseks aastaks loetakse jooksev ja kaks eelnenud majandusaastat. Abi andmiseks hetkeks loetakse asjaomase otsuse tegemise kuupäev ja mitte võimalike väljamaksete aeg, mis võib olla ka hiljem, sh järgnevatel aastatel, mis aga kõnealuste kolme aasta arvestust ei pikenda.

Määruse koostamisel on otsustatud mitte rakendada üldise grupierandi määruises sisalduvat võimalust suurendada abi VKEdest abi saajate puhul.

Tabel 1. Toetuse määra lihtsustatud tabel

Investeering	Toetuse maksimaalne määr abikõlblikest kuludest	Abi liik ja abikõlblikud kulud üldise grupierandi määruise kohaselt
Transpordivahend	40% + 15%	Keskkonnakaitseks antav abi, artikkel 36 lõige 5 punkt a (kogu investeering, mida saab määratleda eraldisesvana, on abikõlblik) ja artikkel 36 lõige 5 punkt b (asjade hinnavahe on abikõlblik)
Tootmisüksus	30% + 15%	Taastuvallikatest toodetud energia tootmiseks antav abi, artikkel 41 lg 6 punkt c (kogu investeering abikõlblik, tuleb tõendada punkti c täidetust)
Tarnetaristu oma tarbeks	40% + 15%	Keskkonnakaitseks antav abi, artikkel 36 lõige 5 punkt b (ehitiste hinnavahe on abikõlblik)
Tarnetaristu, avalik kasutus	Toetuse määr kujuneb nii, et taristu soetamise hinnast lahutatakse seitsme aasta tegevuskasum. Kui seitsme aasta diskonteeritud tegevuskasum on negatiivne, siis toetuse summa võrdub abikõlbliku kulu suurusega.	Kohalikule taristule antav investeeringuteks ettenähtud abi, artikkel 56 (kogu investeering, millest lahutatakse seitsme aasta tegevuskasum, on abikõlblik; kui seitsme aasta diskonteeritud tegevuskasum on negatiivne, siis toetuse summa võrdub abikõlbliku kulu suurusega)
Tarnetaristu VTA	100% ja max 200 000 eurot	Vähese tähtsusega abi (kogu investeering abikõlblik)

Grupierandi määruise artikkel 6 kohaselt peab abil olema ergutav mõju, st et taotleja ei tohi projekti tegevustega alustada enne taotluse esitamist.

Täpsustatud nõuded taotlusele¹

Nr	Lävendikriteerium	Selgitus	Kommentaariid	Täidetud	Ei ole täidetud
1	Tehnoloogiate valmiduse tase (edaspidi TVT)	Taotlusvooru esitatud projektis kasutatavate tehnoloogiate TVT skaala väärtus on 7 või suurem.	Kirjeldatud on projektis kasutatavate uudsete tehnoloogiate TVT enne projekti algust ja oodatav TVT projekti lõpus. Tehnoloogiate tehnilise valmidusastme tõendamiseks on esitatud juhendi kohased tõendid töötavatest prototüüpidest koos seadmete tehniliste parameetrite, keskmistele töötingimustele vastavate kasutegurite ja kasvuhoonegaaside heite vältimise meetoditega. Esitatud on tehnoloogia pakkuja kinnitus, et tehnoloogia on 30.11.2024 seisuga tarnitud, installeeritud ja töövalmis, kui tehnoloogia valmiduse tase on seitse.	JAH	EI
2	Terviklahendus	Taotlusvooru esitatud projekt sisaldab rohevesiniku tervikahelat, st projekt hõlmab rohevesiniku tootmise, tarnimise ja tarbimise terviklikku kirjeldust ning vastavat tehnilist, ajalist ja finantsilist analüüsi koos võimalike riskide hindamisega.	Kirjeldatud on tehnoloogiad ja projekti elluviimise etapid tootmise, transpordi ja tarbimise puhul, koostatud on tegevuste elluviimise äriplaan koos ajakava ja projekti finantsanalüüsiga.	JAH	EI

¹ Taotlus loetakse nõuetele vastavaks, kui seda on dokumentaalselt tõendatud. Lisa 3 põhisel hindamisel võrreldakse nõuetele vastavaid taotlusi hindamiskriteeriumite alusel.

3	Kasvuhoonegaasid (KHG)	Kogu ahela KHG arvutus on koostatud alates rohevesiniku tootmisest kuni tarbimiseni. Välja on toodud lisandväärtus majandusele, mille loob iga toodetud rohevesiniku kg.	KHG heite vähenemine on arvutatud vastavalt KIK koostatud metoodikale, mis on määruse lisas 4 ning mudeldatavav mudel lisatakse KIK koduleheküljele.	JAH	EI
4	Projekti eelarve	1. Esitatud on tarneahela erinevate osade maksumused. 2. Eelarve on koostatud taotleja ja partnerite lõikes. 3. Koostatud on „Äriplaani ja finantsanalüüsi koostamise juhendile“ vastav finantsanalüüs.	Lisatud on juhendis kirjeldatud hinnapakumised tarnitavatele seadmetele/transportvahenditele	JAH	EI
5	Ajakava	Ajakavas on välja toodud vähemalt järgmised vahetähtajad: 1. Rohevesinikku tootva seadme tarne tähtaeg 2. Rohevesinikku tootva seadme paigaldamise ja töövalmiduse tähtaeg/tähtajad 3. Rohevesinikku tarbiva transportvahendi tarne ja töövalmiduse tähtaeg/tähtajad 4. Süsteem on terviklikult komplekteeritud ja töövalmis (projekti lõpptähtaeg) Kui projekti alustamine eeldab täiendavaid tegevusi, on need lisatud ajakavasse.	Koostatud ajakava on realistlik ja vastab määruse § 7 abikõlblikkuse perioodile. Esitatud on eelkokkulepped vastavalt määruse lisale 1, mis tõendavad ajakava teostatavust.	JAH	EI
6	Tervikahela skaleeritavus	Kirjeldatud on tervikahela või selle osade täiendav kasutuselevõtt antud projekti edasiarendamiseks või kasutusvõimalusi väljaspool käesolevat projekti.	Kirjeldatud on: 1. kas ja kuidas on antud projekt tulevikus laiendatav; 2. kas analoogset lahendust saab osaliselt või terviklikult kasutada Eestis või väljaspool Eestit;	JAH	EI

			3. kas lahenduse valmimisel on lisandunud uuenduslikke rohevesiniku kasutusviise, mida saab tulevikus turundada.		
7	Koostöö projekti partnerite ja projektiväliste osapoolte vahel	Kirjeldatud on taotleja ja partnerite roll ning omavaheline koostöö projekti elluviimisel. Kirjeldatud on projektiväliste osapoolte kaasatus. Lisatud on koostöökokkulepped.	Vt „Äriplaani ja finantsanalüüsi koostamise juhend“ p. 1.2–1.4 ja 2.4.7–2.4.8	JAH	EI
8	Projekti sotsiaalmajanduslik mõju	Hinnatud on võimalikud positiivsed ja negatiivsed sotsiaalmajanduslikud mõjud.	Kirjeldatud on mõjud: 1. lähipiirkonna elanikele; 2. ettevõtlusele (tootja, vahendaja, lõpptarbija); 3. kohaliku omavalitsuse üksusele ja riigile (sealhulgas laekuvad maksud); 4. kohalikule arengule ja teenustele.	JAH	EI
9	Projekti mõju keskkonnale	Hinnatud on võimalikud positiivsed ja negatiivsed keskkonnamõjud ja riskid ning pakutud on lahendused võimalike riskide minimeerimiseks.	KHG heite ja peenaerosoolsete osakeste arvutus on koostatud vastavalt meetoodikale. Hinnatud on projekti tulemusele tekkiv taastuvenergia ja taastuvtranspordi osakaalu kasv. Koostatud on esmane riskianalüüs: hinnatud on projekti ehitusliku poole, vesiniku tootmise ja käitlemisega seotud riske, koostatud on riskikäitumise juhised ja konstruktsioonilised ning tehnilised lahendused riskide ennetamiseks, vältimiseks ja minimeerimiseks. Esitatud on ajakava täieliku riskianalüüsi valmimiseks projekti iga etapi jaoks enne vastava etapi käivitamist.	JAH	EI

			Kirjeldatud on muud projektiga kaasnevad keskkonnamõjud (müra ja saaste vähenemine, loodus- ja elukeskkonna halvenemine ja/või paranemine jne).		
10	Lisadokumendid	Taotlusele on lisatud: 1. Äriplaan, sh - projekti lühikirjeldus, - projekti ajakava koos osapooltega sõlmitud eellepetega (partneritevahelised kokkulepped; maa kasutusõigus; kohaliku omavalitsuse ja elanikkonna kaasamine jms); - projekti eelarve, sh toetuse suurus, mis on koostatud partnerite lõikes); 2. Projekti keskkonnamõju hinnang, sh teostamisel välditava KHG heite arvutus ja panus taastuva energia ja transpordi eesmärgi täitmisse ning projekti esmane riskianalüüs; 3. Tehnoloogia valmidusastet tõendav teostatavusuuring koos TVT väärtusi tõendava dokumentatsiooniga; 4. Erapooletu osapoole poolt teostatud tehnilise nõuetekohasuse raport (soovituslik); 5. Tõendid töötavatest prototüüpidest koos keskmistele töötingimustele vastavate kasutegurite ja KHG heite vältimise parameetritega (soovituslik); 6. Kõigi tervikahela komponentide tehnilised kirjeldused koos tehnilisi kirjeldusi tõendava dokumentatsiooniga, millest selguvad nii seadmete kasutegur keskmistel töötingimustel kui tootjagarantiiga kaetud seadmete eluiga vastavalt garantii tingimustele.		JAH	EI

		7. Kui tarnetaristu soetamiseks antav toetus vastab üldise grupierandi määruse artikli 56 tingimustele, tuleb esitada investeeringu tegevuskasum. Toetuse maksimaalne summa on abikõlblike kulude ja tegevuskasumi vahe.			
--	--	--	--	--	--

Rohevesiniku tervikahela hindamiskriteeriumid

Nr	OSA- KAAL %	Hindamiskriteerium	Selgitus	Arvutuskäik
1	30	Kasvuhoonegaasi (KHG) ja peenaerosoolse heite vähenemine aastas Keskkonnamõju leitakse: a) Projekti tulemusena KHG heite vähenemine ($\text{CO}_{2\text{ekv}}$ t/a); b) peenaerosoolse heite vähenemine (t/a)	Hindamiskriteerium jaguneb osakaaludega a) KHG osakaal 0,75 ehk 22,5% ja b) peenaerosoolse heite osakaal 0,25 ehk 7,5%. Maksimumpunktid saab mõlemas alakriteeriumis eraldi hinnatuna suurima väärtusega tulemus. Ülejäänud taotluste punktid vähenevad proportsionaalselt vastavalt nende taotluses kirjeldatud heite vähenemise osakaalule võrreldes suurima väärtusega. Kui tervikahelas on plaanitud kasutada mitut erinevat transpordivahendit, tuleb nende poolt tekitatav keskkonnamõju summeerida.	$22,5\% * \frac{\text{taotleja KHG heite vähenemine } \left(\text{CO}_{2\text{ekv}} \frac{\text{t}}{\text{a}}\right)}{\text{parima taotluse KHG heite vähenemine } \left(\text{CO}_{2\text{ekv}} \frac{\text{t}}{\text{a}}\right)} +$ $+ 7,5\% * \frac{\text{taotleja peenaerosoolse heite vähenemine (t/a)}}{\text{parima taotluse peenaerosoolse heite vähenemine (t/a)}}$
2	30	Projekti tulemusena aastas kasutusele võetav toodetud rohevesiniku maht (kt/a) ehk toodetav rohevesiniku maht, mis projekti tulemusena võetakse	Maksimumpunktid (30%) antakse suurima väärtusega taotlusele. Järgnevate taotluste punktid vähenevad proportsionaalselt vastavalt nende osakaalule võrreldes suurima väärtusega.	$30\% * \frac{(\text{taotleja poolt aasta jooksul toodetav ja ühistranspordi sektoris kasutusele võetav rohevesiniku maht } \left(\frac{\text{kt}}{\text{a}}\right))}{(\text{parima taotluse puhul aasta jooksul toodetav ja ühistranspordi sektoris kasutusele võetav rohevesiniku maht } \left(\frac{\text{kt}}{\text{a}}\right))}$

		ühistranspordisektoris aastas kasutusse.		
3	15	Vesiniku müügihind (€/kg) (vt Lisa 1 punkt 4.2.2)	Maksimumpunktid (15%) antakse väikseima müügihinnaga taotlusele. Järgnevate taotluste punktid vähenevad proportsionaalselt vastavalt vähima müügihinnaga taotluse ja hinnatava taotluse suuruste suhtele.	$15\% * \frac{\text{parima taotluse vesiniku müügihind (€/kg)}}{\text{taotleja vesiniku müügihind (€/kg)}}$
4	15	Toote hinna ja kvaliteedi suhe Hinnatavateks seadmeteks on: 1) vesiniku vahetuks tootmiseks kasutatavad seadmed; 2) ühistranspordis kasutatavad transpordivahendid. Hinnatavateks kriteeriumiteks on: a) <u>energeetiline kasutegur¹</u> keskmistel töötingimustel (vastavalt tootja poolt antud spetsifikatsioonile) ja b) tootjagarantiiga	Hinnatavad seadmed 1) ja 2) on võrdse osakaaluga (7,5% ja 7,5%). Kõigile hinnatavatele seadmetele rakendatakse kahte hindamiskriteeriumit a) ja b). Hindamiskriteeriumid a) ja b) on võrdse osakaaluga (3,75% ja 3,75%). Maksimumpunktid (3,75%), <u>eraldi hinnatuna</u> seadmetele 1) ja 2), antakse a) ehk kasuteguri osas suurima väärtusega taotlusele. Järgnevate taotluste punktid vähenevad proportsionaalselt vastavalt nende suuruse osakaalule võrreldes parima taotlusega. Maksimumpunktid (3,75%), <u>eraldi hinnatuna</u> seadmetele 1) ja 2), antakse b) ehk tootjagarantiiga kaetud eluea osas suurima väärtusega taotlusele. Järgnevate taotluste punktid vähenevad proportsionaalselt vastavalt nende suuruse osakaalule võrreldes parima taotlusega.	$\begin{aligned} & 3,75\% * \frac{\text{taotleja tootmiseseadme kasutegur } \left(\frac{E_k}{E}\right)}{\text{parima taotluse tootmiseseadme kasutegur } \left(\frac{E_k}{E}\right)} + \\ & + 3,75\% * \frac{\text{taotleja tootmiseseadme tootjagarantii pikkus (a)}}{\text{parima taotluse tootmiseseadme tootjagarantii pikkus (a)}} + \\ & + 3,75\% * \frac{\text{taotleja transpordivahendi kasutegur } \left(\frac{E_k}{E}\right)}{\text{parima taotluse transpordivahendi kasutegur } \left(\frac{E_k}{E}\right)} + \\ & + 3,75\% * \frac{\text{taotleja transpordivahendi tootjagarantii pikkus (a)}}{\text{parima taotluse transpordivahendi tootjagarantii pikkus (a)}} \end{aligned}$

¹ Kasuteguriks loetakse seadme keskmistel töötingimustel saadavat kasuliku energia ja koguenergia suhet: $\eta = E_k/E$.

		kaetud eluiga ² (vastavalt garantii tingimusele).	Seadme 1) ehk tootmiseseadme kriteeriumi a) ja b) osas ning seadme 2) ehk transpordivahendi kriteeriumi a) ja b) osas saadud punktid summeeritakse. Kui tervikahelas on plaanitud kasutada mitut transpordivahendit, tuleb nendele arvutatud tulemustest kasutada keskmist väärtust.	
5	10	Omafinantseeringu osakaal projekti abikõlblikest kuludest (%) (vt Lisa 1 punkt 4.2.1)	Maksimumpunktid (10%) antakse taotlusele, mille omaosaluse osakaal abikõlblikest kuludest on suurim. Järgnevate taotluste punktid vähenevad proportsionaalselt vastavalt suurima omaosaluse osakaaluga taotluse ja hinnatava taotluse suuruste suhtele. Tervikahela osade omaosalused abikõlblikest kuludest summeritakse. Tervikahela osade abikõlblikud kulud summeritakse. Arvutuses kasutatakse suhet: $(\sum \text{omaosalused abikõlblikest kuludest}) / (\sum \text{abikõlblikud kulud})$.	$10\% * \frac{\text{taotleja omafinantseeringu osakaal projekti abikõlblikest kuludest (\%)}}{(\text{kõrgeima omafinantseeringuga pakkuja omafinantseeringu osakaal projekti abikõlblikest kuludest (\%)})}$

² Tootjagarantiiga kaetud eluiga tuleb töötundidest vajadusel aastateks ümber arvutada. Vesiniku vahetuks tootmiseks kasutatava seadme korral eeldatakse, et seade töötab pidevalt. Ühistranspordiks kasutatava(te) seadme(te) korral võetakse aluseks asendatava(te) ühistranspordivahendi(te) eelmise kolme aasta keskmine töötundide arv asendatava(te)l liini(de)l.

Kasvuhoonegaaside heite ja muu kaasneva heite tulemuste esitamine

Rohevesiniku summaarne tootmisahel		
Kuluv elektri kogus		MWh/a
Kohapeal toodetud taastuvelektri osakaal		%
Võrgust ostetud päritolusertifikaadiga elektri osakaal		%
Aastas toodetav rohevesiniku kogus		MWh/a
Kasutegur rohevesiniku tootmisel		%
Kasutatava soojuse kogus		MWh/a
Soojustootmise katla kasutegur		%
Aastas ühistranspordis tarbitav rohevesiniku summaarne kütusekulu		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud NO _x		t/a
Säästetud NMVOC		t/a
Säästetud SO _x		t/a
Säästetud NH ₃		t/a
Säästetud PM _{2.5}		t/a
Säästetud PM ₁₀		t/a

Rohevesiniku saamine, k.a. vesiniku sobiva puhtusastme saavutamine edsiseks		
Rohevesiniku lähteaine	Biogaas	
Rohevesiniku saamisviis	SMR	
Sisesta elektri saamisviis rohevesiniku tootmiseks	Biogaas	
Sisesta biogaasi tegemiseks kasutatava biomassi lähteaine	NA	
Sisesta rohevesiniku tootmiseks kuluv biogaasi kogus		MWh/a
Sisesta elektri tootmiseks kasutatud biogaasi kogus		MWh/a
Sisesta rohevesiniku tootmisel kasutatava soojuse saamiseks kasutatud kütuse liik	Biogaas	
Sisesta biogaasi tootmisel kasutatava soojuse kogus		MWh/a
Sisesta soojustootmise katla kasutegur		%
Kohapeal toodetud taastuvelektri osakaal		%
Võrgust ostetud päritolusertifikaadiga elektri osakaal		%
Sisesta kuluv elektri kogus		MWh/a
Sisesta aastas toodetav rohevesiniku kogus		MWh/a
Sisesta kasutegur rohevesiniku tootmisel		%
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Rohevesiniku tankimine hoiustamiseks ja hoiustamine enne tarnet		
Kohapeal toodetud taastuvelektri kütuse liik	Tuul	
Sisesta elektri tootmiseks kasutatud biogaasi kogus		MWh/a
Kohapeal toodetud taastuvelektri osakaal		%
Võrgust ostetud päritolusertifikaadiga elektri osakaal		%
Sisesta kuluv elektri kogus		MWh/a
Sisesta aastas tangitav ja hoiustatav rohevesiniku kogus enne tarnet		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Rohevesiniku tarne		
Kasutatav tarneviis	Diiselveok	
Veoki kütuseliik	Diisel	
Sisesta transpordiveoki aasta summaarne läbisõit		km
Kohapeal toodetud taastuvelektri kütuse liik		
Sisesta elektri tootmiseks kasutatud biogaasi kogus		MWh/a
Kohapeal toodetud taastuvelektri osakaal		%
Võrgust ostetud päritolusertifikaadiga elektri osakaal		%
Sisesta kuluv elektri kogus		MWh/a
Sisesta aastas tangitav kütuse kogus		MWh/a
Sisesta aastas säästetav diisli kogus		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Rohevesiniku tankimine hoiustamiseks ja hoiustamine peale tarnet		
Kohapeal toodetud taastuvelektri kütuse liik	Biogaas	
Sisesta elektri tootmiseks kasutatud biogaasi kogus		MWh/a
Kohapeal toodetud taastuvelektri osakaal		%
Võrgust ostetud päritolusertifikaadiga elektri osakaal		%
Sisesta kuluv elektri kogus		MWh/a
Sisesta aastas tangitav ja hoiustatav rohevesiniku kogus peale tarnet		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Diislbusside asendus täielikult rohevesinikku kasutavate bussidega		
Uute busside arv		tk
Uute busside kütuseliik	Rohevesinik	
Sisesta busside aasta summaarne läbisõit		km
Säästetud diisli kogus		MWh/a
Sisesta busside aastane summaarne rohevesiniku tarbimine		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Autode asendus täielikult rohevesinikku kasutavate sõidukitega		
Uute sõidukite arv		tk
Uute sõidukite kütuseliik	Rohevesinik	
Sisesta sõiduki aastane summaarne läbisõit		km
Säästetud kütuse kogus		MWh/a
Sisesta sõiduki aastane summaarne rohevesiniku tarbimine		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Kaubikute asendus täielikult rohevesinikku kasutavate sõidukitega		
Uute sõidukite arv		tk
Uute sõidukite kütuseliik	Rohevesinik	
Sisesta sõiduki aastane summaarne läbisõit		km
Säästetud kütuse kogus		MWh/a
Sisesta sõiduki aastane summaarne rohevesiniku tarbimine		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Veokite asendus täielikult rohevesinikku kasutavate veokitega		
Uute veokite arv		tk
Uute veokite kütuseliik	Rohevesinik	
Sisesta veokite aastane summaarne läbisõit		km
Säästetud diisli kogus		MWh/a
Sisesta veokite aastane summaarne rohevesiniku tarbimine		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Rongide asendus täielikult rohevesinikku kasutavate rongidega		
Uute rongide arv		tk
Uute rongide kütuseliik	Rohevesinik	
Sisesta rongide aastane summaarne läbisõit		km
Säästetud diisli kogus		MWh/a
Sisesta rongide aastane summaarne rohevesiniku tarbimine		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a

Laevade asendus täielikult rohevesinikku kasutavate laevadega		
Uute laevade arv		tk
Uute laevade kütuseliik	Rohevesinik	
Sisesta laevade aastane summaarne läbisõit		tkm
Säästetud diisli kogus		MWh/a
Sisesta laevade aastane summaarne rohevesiniku tarbimine		MWh/a
Tekkiv CO _{2ekv}		kt/a
Säästetud CO _{2ekv}		kt/a